

שערי הוראה

מפעל עולמי ללימוד הלכה והוראה
ע"ש הרב"ח ר' אפרים חיים הלוי קליין זצ"ל

הרה"ג ר' נפתלי מנחם שליט"א
הרה"ג ר' חיים שמרל שליט"א
ראש ישיבת חיי משה
רב דבית"ר צאנז הודק
וראש בית הוראה "אחבת שלום"
מח"ס "דרכי הלכה" ו"שיעורי חיים"
ר"ש לשיבת תשובה
ומגור שיעור כ"קוד הקד"

ניסן תשס"ה

גליון ט'

הרב דוד משי

בשערי הגליון

בבשים צחורי צמר, ובתווך נראו כמה בתים אדומים ומשופעי גג. אך משום מה, ככל שנוקפות הדקות, מצטברים לו הרבה קשייות ותמיהות על הבתים העתיקים הנראים בדרך, המבצרים למיניהם ושאר האתרים המעוררים בו סקרנות רבה. מימין ומשמאל הוא שומע את חבריו למסע, אלו ששמעו להרצאותיו של המדריך, מחליפים רשמים, מצביעים בביטחון על העצמים השונים ויודעים לקרוא לכל דבר בשמו ואף לספר את ההיסטוריה המעניינת הטמונה בהם, ואילו הוא – שמעון – בוחה בהם כתרנגול בכני אדם, בקושי מבין על מה מדובר.

לבהות בחלי

שעת הנסיעה תמה. עשרות הנוסעים יורדים מהרכבת מלאים תחושת סיפוק וחוויה. בין הצועדים נצפה שמעון, קצת שחוח, לא מרוצה דיו ומלא תחושת החמצה. למפרע הוא מבין כמה הפסיד באי שמיעת ההרצאה, ובעוד שהקהל סביביתו מיצה את מרב ההנאה והתועלת מן הטיוול המהנה, הרי שאצלו עברה כל הדרך בשעמום ובחוסר ידע בסיסי על הנופים המרתקים מלאי היופי וההדר. בנסיעה הבאה הוא כבר יידע שאסור יהיה לוותר ולזלזל באותה הרצאה מכינה.

הרבה אנשים שואלים את עצמם במהלך החג או אחריו, "מדוע אני חש מספיק את הטעם הרוחני הטוב? מדוע אני זוכה להתרוממות הרוח באמירת ההלל בליל הסדר, או בשאר מנהגי החג המיוחדים?"

התשובה לכך היא ברורה: אדם שמגיע אל תוך ליל הסדר ישירות מימות החולין, ללא הכנה ע"י לימוד ההלכות הקשורות לחג, עומד במצב שווה לשמעון פרלברגר מהרכבת...

ההרגשה הפנימית הנעלית או תחושת השייכות לחג, יכולים לבוא בתנאי שהאדם הכין את עצמו ומחשבתו לפני החג ולמד ושינן את ההלכות הנוגעות אליו. רק כך זוכה הוא בכל שלב ושלב מהחג, ליל הסדר, ארבע כוסות, אפיקומן, הלל והגדה, לחוש בצורה עמוקה ונעלה את המצווה או המנהג. זו העצה וזו הדרך, ונסיים בדברי מרן מהר"ד מבעלזא זיע"א, שהסגולה שמביאה לחוש את הטעם הרוחני ביו"ט, היא ללמוד מקודם טור – בית יוסף בהלכות אותו חג.

גמ"ח משיבי שערי הוראה

הננו מפרסמים בזה את ראשוני מתנדבי משיבי מפעל "שערי הוראה", בחושן משפט, יורה דעה הלכות שבת.

- הרב **ישראל לידר** 02-5811251 כל הלימודים ביום ג' בין השעות 10-12 בערב יום ו' בין השעות 12-2 ובמוצש"ק
- הרב **ישראל משה פרידמן** 050-7842597 חל' שבת כל יום בין 9-10 בערב
- הרב **יעקב יעקובזון** 050-6722171 חל' שבת בין השעות 1:45 – 2:50 בצהריים
- הרב **משה ברנסדורפר** 02-5322775 חושן משפט בין השעות 11:30 – 12:00 לפנה"צ
- הרב **שמעון גוטמן** 03-9090777 חושן משפט (וכן ייעוץ לשאלות קצרות בלבד)
- ביום חמישי בערב ביום שישי ובמוצש"ק
- הרב **מאיר שרייבר** הי"ו 08-8654254 יורה דעה חל' שבת משנ"ב. 2-3 בצהריים
- הרה"ג **משה טורעצקי** שליט"א (חבר בד"ץ אלעד) 054-6330371 כל הלימודים, כל יום משעה אחת בצהריים.

אלו המעוניינים לזכות הרבים ולהצטרף למשיבים נא לשלוח למס' פקס 02/5326421 לציין את סוג הלימוד מסי הטלפון והשעות.

צפירה רמה שניסרה את חלל בית הנתיבות, בישרה על כניסתה של הרכבת ברנעים אלו אל התחנה. רכבת זו אמורה להעמיס עליה את ציבור הנוסעים הרחב שעומד וממתין על הרציף, ולצאת אל היעד הבא – מסלול נפלא ומרתק אל חיק הטבע, העובר בין השאר בינות להרים ולגבעות, נחלים וצמחים, חיות בר וציפורי שיר מזמרות.

קהל הנוסעים היה מורכב בעיקר מתיירים מחו"ל ונופשים אף מהארץ, שבאו לכאן להתאוודר ולהננות מהנסיעה המיוחדת. חצי שעה לפני הנסיעה כבר יכולנו לראות את קבוצת התיירים מתאספת לה באחד הספסלים הצדדיים, כשהמדריך מרצה לפנייהם ומסביר להם בטוב טעם ודעת את שלל האתרים ההיסטוריים אותם יפגשו בדרך, מבנים מימי השלטון העות'מאני, אנדרטאות מימי המנדט, מתי הם נבנו, על ידי מי, למטרת מה וכדו'.

ההרצאה היתה מרתקת ואנשי הקבוצה ישבו באוזניים כרויות על מנת שלא להחסיר אף מילה מהנאמר.

שמעון פרלברגר, יהודי העמל קשה לפרנסתו, שנמנה אף הוא על אחד הנופשים שבאו לנשום קצת אוויר מרענן ולבלות את השעה הקרובה בנעימים, לא ראה לנכון לשבת ולהקשיב להרצאת ההסברים. לדידו היא מיותרת ומשעממת ומדובר בביטול זמן של ממש. תחת זאת, הסתובב שמעון זה אנה ואנה בפרוודורים ובאולמות הגדולים של תחנת הרכבת, התרשם מהמראות הססגוניות, קלט את הקולות וספג את הניחוחות.

עוברת לה חצי השעה, ההרצאה הסתיימה. הקבוצה קמה ומתקרבת לעבר שפת הרציף ואילו המדריך נפנה קעת אל הקבוצה הבאה בתור שהגיעה ברגע זה אל הרציף. בתוך כך נכנסת לתחנה רכבת פאר מיוחדת, נעצרת ברציף ותכף בולעת אל תוכה את ים האדם שמיהר לתפוס לעצמו מקומות ישיבה טובים.

עוד דקה וחולפת, צפירה נוספת נשמעת, והרכבת יוצאת לדרך. שמעון מיועד, מרוגש מעט, אפי ועיניו דבוקים אל החלק הגדול, אינם שבעים מן המראות. הנוף הבריאתי שנשקף בעד השמשה, היה מהמם, עוצר נשימה ממש. נחלי מים זכים פזרו באדווה רונעת בינות לעצי הזדקת, פה ושם טיילו להם בנתת

שערי הוראה

מפעל עולמי ללימוד הלכה והוראה

גליון מס' 9 - ניסן תשס"ה

במעמד גדולי תורה שלימי"א

הוענקו תעודות לעשרות בחורי "שערי הוראה", אחרי שנבחנו בהלכות תערובות בכולל וישיבת ערב לקראת זמן הקיץ יפתחו עוד שני כוללים במתכונת זו

במעמד מפואר וגלריה מרהיבה של גדולי ומרביצי תורה מוצי"ם ורמי"ם התקיימה מסיבת חלוקת תעודות לעשרות בחורים מכלל הישיבות הלומדים בכולל וישיבת ערב במסלול "שערי הוראה", לרגל סיום הלכות תערובות.

כזכור הקימה מפעל שערי הוראה בין שאר הפעולות הברוכות של הרבצת תורה והפצת דבר ה' זו הלכה, כולל וישיבת ערב לבחורים מכל הישיבות, כשהרעיון המרכזי הוא שכל קבוצת בחורים (4) מקבלת אברך בעל הוראה הלומדים יחד את החומר בהלכות יורה דעה כאשר מידי פעם מוזמן אישיות תורנית הלכתית למסירת שיעור הלכה למעשה לפני הבחורים וזאת בנוסף לשיעורי העזר שמקבלים הבחורים מפי ראשי שערי הוראה והצוות הלומד עם הבחורים, בד בבד עם

קבלת ערכת לימודים חודשית. שיש בלימוד הלכה עד שדורשי רשומות אמרו ריית כי לה' אכן יגיעת ומצאת תאמין המלוכה, ראשי תיבות הלכה, כאשר בשנה וחצי הספיקו אחריו בירך את הקהל הגאון רבי הבחורים לגמוע חלק נכבד מהחומר על כל הלכות בשר בחלב בירושלים שבחן את הבחורים ואמר שהצעירים הפתיעו אותו והלכות תערובות. ברמת ידיעתם הגבוהה והבהירה וניכר יגיעתם בשולחן ערוך, לאחר הכולל בבית מדרש קאליב ע"ש מכן נתכבד הגאון רבי חיים טהרת שלום, וכ"ק אדמו"ר מקאליב שליט"א אשר אימץ את הכולל המיוחד בירך את הנאספים תוך שהוא מציין כי לפני שישים שנה בגיטו וורשא אף אחד לא חלם כי יבוא יום ויחלקו לשבח את הבחורים עצמם אשר תעודות הוראה לבחורי ישיבות, הגאון רבי נפתלי נוסביום ראש ישיבת חיי משה ומראשי שערי הוראה ציין את גודל הזכות שיש הכולל בפועל מראשי המשפיעים למפעל גדול זה שמאיר ומזרים נתכבד בדברי חיזוק לבחורים, לעולם כולו החשיבות העצומה ובדברי נעילה נתכבד הגאון רבי

ממתינים להמתנות

פקקי התנועה בכבישי הארץ, הפכו זה מכבר לחלק מן הנוף השגרתי בשעות הבוקר ואחה"צ הלחוצות. התורות הארוכים המשתרכים לפני דלתות המשרדים השונים, הבנקים וכל השאר, אף הם מוכרים לנו מאד. כך גם בנוגע לתחנות האוטובוסים העמוסות אדם. המכנה המשותף בין הרשימה דלעיל – ההמתנה המורטת עצבים של האוכלוסייה בכל המצבים המתוארים.

מאז קם ארגון "שערי הוראה" – לא עוד. כל אותם דקות ארוכות ושעות יקרות שהיו בימים כתיקונם חולפים לריק ללא ניצול מינימלי, תוך כסיסת ציפורניים עצבנית, מנוצלים כעת עד תום לשמיעת עוד קטע של קלטת, ללימוד עוד סעיף או הלכה ולרכישת ידע במקצועות התורה.

עד כדי כך שהגיע מצב בו יהודים מחכים ומייחלים להזדמנויות של הרגעים השקטים המגיעים במשך היום, בהם הם יכולים להתפנות להאזין במנוחה לקלטות המרתקות, או לעיין בחוברות מושכות העין. ההזדמנויות הרבות לכך כדוגמת ההמתנות הארוכות במקומות השונים, הפכו ללומדי ההלכה ב"שערי הוראה" לחוויה תורנית מיוחדת. כל רגע של המתנה מתקבל על ידם בברכה ומפיק מעצמו את מרב התועלת.

בנימין פינקל מראשי ישיבת מיר.

בחלוקת התעודות נתכבדו כ"ק האדמו"רים מקאליב ורחמסטריוקא שליט"א אשר בירכו את הבחורים כל אחד ואחד בנפרד.

סקר: "המודעות הציבורית ללימוד הלכה גוברת"

להכרה בערך הגדול והחשוב של לימודי ההלכה.

במשרדי "שערי הוראה" נערכים מידי יום עשרות רבות של מכתבי הוקרה שנכתבו ע"י בעלי בתים, אנשי עסקים ובעלי מלאכה, פרופסורים ומדענים, אשר חשים חוב גדול למפעל הגדול הזה, שזיכה אותם וזיכה אותם הלאה בעתיד להיות נמנים על עמלי התורה, לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא.

הפרסום הגדול שערך ארגון "שערי הוראה" ללימוד השולחן ערוך, הביא להגברת המודעות והחשיבות שבקביעת סדר לימוד יומי וקבוע בנושאים אלו, כך מגלה סקר תקשורתי שערכה החברה החברתית E.L.M. בימים אלו. תוצאות הסקר הוכיחו, כי הפעילות הענפה והאינטנסיבית שהפעילו "שערי הוראה" בקרב כל שכבות הציבור, עוררו הדים רבים בכל המגזרים והקהילות, להיבו ליבות רדומים והביאו אותם

הגאון רבי אליהו שמואל שמרלר שליט"א ראש ישיבת צאנז במשא לבני הישיבות

חובה על בן ישיבה לרכוש ידיעה בהלכה ובפרט בהלכות שבת החמורים בד בבד עם היגיעה בגפ"ת

ועל כל פנים עכשיו בזמן גדול זה בודאי גם על בני הישיבות הקדושות השקועים יומם ולילה ביגיעה עצומה בגפ"ת להצטרף בשמחת התורה, ואין כוונתי ח"ו לשנות סדרי הישיבות בזה שבמקום הסדרים הרגילים והקבועים יעשו סדרים חדשים אלא להוסיף חיילים לתורה להחזיר בהזדמנות זו את הרעיון של על יד על יד רבבות יהודים למדו כל יום רק דף אחד ועכשיו זוכים לגומרה של תורה לסיים כל הש"ס אלפיים ושש מאות דפים, וזה לימוד גדול כמה אפשר להספיק ולרכוש אם הלימוד נעשה באופן עקרי בבחינת קמעה קמעה ומתברך כן גם בנוגע ללימוד הלכה לבני הישיבות אם יעשו סדר מסויים שצריך כל יום להספיק כך וכך במשני"ב הלכות שבת נמצא שבתוך זמן קצר ירכוש כל בחור בקיאות מקיפה בהלכות שבת וכן הלאה בעוד חלקים, מחוץ לשיעורים והסדרים הקבועים, כשם שהבעלי בתים העוסקים על המחיה ועל הכלכלה רוכשים ידיעה בש"ס מחוץ לשעות עבודתם.

במשא מיוחד שנשא הגאון הגדול ראש ישיבת צאנז מראשי נשיאות מפעל הש"ס רבי אליהו שמואל שמרלר שליט"א לפני מאות בני ישיבות קרא לשילוב לימוד שולחן ערוך בפרט בהלכות שבת.

ראש הישיבה שליט"א הזכיר את העובדה המרנינה כי רבבות רבות של יהודים בכל רחבי העולם מסיימים עתה ש"ס שנלמד במסגרת הדף היומי במרוצה שבע השנים, ואין ספק כי כל יומא טבא בסדר גודל כזאת הוא הזדמנות מצוינת להגדיל תורה ולהאדירה בכל הבחינות והשטחים, להלן הביא ראש הישיבה מדברי רבותינו ז"ל בחובת הידיעה בכל שטחי התורה ובפרט בידיעת דבר ה' זו הלכה על בוריה ממש היתכן הקשה ראש הישיבה שיהיו בני ישיבות ההוגים בגפ"ת יומם ולילה ביגיעה עצומה וייכשלו חס ושלום באיסורי שבת החמורים, כתוצאה מחוסר ידיעה בהלכותיה.

וכל גדולי התורה בכל מהלך הדורות אשר מפיחים אנו חיים היו בקיאים הן בש"ס והן בפוסקים כידוע, ואי אפשר לגדול באמת אם אין ידיעה ברורה בהלכה בפרט באורח חיים אשר כשמו

הורחב מעגל הלומדים בארה"ב

מה עושה חתן ביום חופתו?

וגם זה קרה בהיסטוריה הקצרה של "שערי הוראה". שמעון פ., בחור ישיבה,

התארים בשעה טובה. גם לאחר אירוסיו לא חדל שמעון מלימודו הקבוע, אלא המשיך את סדר יומו הרגיל הכולל את לימודי ההלכה שע"י מפעל "שערי הוראה". בהתקרב יום חתונתו, מתברר למיודענו החתן שבדיוק ביום החופה אמור יהיה להתקיים מבחן חשוב על החומר שלמד במסגרת ההלכה.

אם מדברים אנו מחתן "רגיל", הרי שהלה יניח את עריכת המבחן, חרף חשיבותו, לטובת הדברים הרבים המוטלים עליו לעשות ביומו הגדול. אצל שמעון פ., הכללים משתנים. התשוקה הרבה אשר הוא חש אל הלימוד הזה לא נותנת מקום להיסוסים כלשהם. על מבחן שעורך "שערי הוראה" בסעיפי השולחן ערוך, הוא לא יוותר.

בעצם היום הזה הוא מתקשר לברר את מיקום ושעת עריכת המבחן. ניגון החופה כבר מהדהד באוזניו, אך שמעון אינו חושב פעמיים אלא יוצא לדרך, מגיע אל המקום, נוטל בטבעיות דף בחינה, ומתיישב לכתוב את התשובות כשווה בין שווים...

לעבוד ולשמוע

לקראת חג הפסח, הוציאו ב"שערי הוראה" סידרת שיעורים הקשורים להלכות החג ומנהגיו. תשעת הקלטות, הארוזות באוגדן מרהיב, וכן הדיסקים M.P.3 הצמודים אליהם, מכילים חומר רב ומגוון, העוסק בכל שלבי החג, למן הסדר והניקיון ואופן הכשרת הבית והמטבח, דרך דיני ביעור חמץ, תוך שימת דגש על הלכות ערב פסח שחל בשבת, כפי שיוצא בשנה זו, ומסיים בענייני ערב פסח וליל הסדר.

מעתה לא נותר לנו במהלך עבודת והכנת הדברים הצריכים לחג, אלא להשקיע ידינו במלאכה ומנגד להשאיר את אוזנו כרויה לשמוע דברי אלוקים חיים, לדעת בשעת מעשה את ההלכות האקטואליות והנחוצות.

"מסלול חדש לאברכים ולבעלי בתים חשובים" בשו"ע יורה דעה מליחה - תערובות

אחרי ההצלחה הגורפת בהלכות שבת, יורה דעה וחושן משפט מציעה הנהלת מפעל "שערי הוראה" להשתלב בהזדמנות זו במסגרת לימודים בהלכות מליחה והלכות תערובות התחלת הלימוד בר"ח אייר תשס"ה

בתוכנית:

חודש	הלכות מליחה	תערובות
אייר	סי' ס"ט-ס"ד	סימן צ"ח
סיון	גמר סי' ס"ט-ע' סעיף ב'	צ"ט
תמוז	גמר סי' ע"א	ק"ק"א
אב	ע"ב-ע"ד	ק"ב-ק"ג
אלול	גמר הלכות מליחה	ק"ד-ק"ה עד ס"ז

בכל ראש חודש יקבל הלומד בדואר:

- ~ חוברת סיכומים וביאורים על הנלמד בחודש זה.
- ~ קלטות (טעיפס) שיעורים וסיכומים על הנלמד בחודש זה.
- ~ (השיעור נמסר ע"י אחד מגדולי מרביצי תורה שליט"א)
- ~ מבחן בו יבחן הלומד את ידיעותיו בחומר שלמד כל החודש.

דמי מנוי חודשי (השתתפות מינימלית בהוצאות דואר, שכפולים, קלטות, בוחנים וכדו') כא"י 45 ש"ח בחו"ל 12 דולר

ההרשמה בארץ ישראל:

טל. 02-5401912 בין השעות 8.00-4.00 בערב

פלא. 057-3100171

ההרשמה בארה"ב טל. 1-875-2351

זכור! הצמחא פז ארכאש יציעה בכלל חיי

במסגרת "שערי הוראה" שוקדים בימים אלו בתכנון בעקבות הרחבת מעגל הלומדים מחו"ל. לשערי הוראה" בארה"ב משרד מתפקד היודע לספר כי כיום עומד מספר התושבים מחו"ל המנויים על לימוד ההלכה כמה מאות, כשהצפי הוא לעבור את קו האלף.

בפגישה מיוחדת שהתקיימה לפני כמה חודשים, בה נטלו חלק ראשי המפעל "שערי הוראה" ונציגי אגודת ישראל בארה"ב, סגן יו"ר אגודת הרב שמואל בלום הי"ו והממונה על הפרויקטים התורניים הרב א. בקד הי"ו, נידונו דרכים והצעות שעשויות להביא להגדלת מכסת הלומדים.

בין שלל הצעות והתוכניות, הוחלט לשווק את ערכות הלימוד הייחודיות בתרגום לשפה האנגלית, דבר שיביא עוד עשרות ומאות הרגילים ומדברים בשפה זו המדברת אליהם יותר מכל השאר, להצטרף אל שורות הלומדים ולקבל לביתם את ערכות הלימוד שייערכו בשפה קולחת ועשירה.

ואכן בימים אלו בשורה חדשה לדוברי אנגלית כאשר השיעורים הפופולרים על הלכות פסח תורגמן ע"י מג"ש ת"ח לשפה האנגלית בדיסק M.P.3 לשמע. ובתקווה אי"ה לתרגום אלפי השיעורים בהלכות שבת. יורה דעה. וחושן משפט לשפה האנגלית.

תכונה אצל הבחורים

גם בהיכלי הישיבות הקדושות, ישנה דריסת רגל חיובית למפעל "שערי הוראה". גם לכאן נכנסה האווירה שהתעוררה בעקבות הצימאון בקרב הציבור לדבר הלכה. בחורים רבים הזדרזו להירשם ולהצטרף אל מאות ואלפי הלומדים, כשללימוד זה מקדישים הם את שעות הפנאי בסדר יומם הישיבתי.

במסגרת "כולל ערב", לומדים בחורים את ההלכות הנלמדות, משננים ונבחנים ורוכשים בכך בקיאות וידע בעניינים הנחוצים לבית היהודי, שבת, כשרות, בשר בחלב ועוד. ההיענות בקרב הבחורים גבוהה, והמשגיחים וראשי הישיבות לא חדלים מלברך על הדבר בפה מלא.

היכל הלימוד בישיבה מקבל תודות לכך צביון חדש - בחורים ההוגים בקול ובחשק רב בין הסעיפים ונושאי כליהם, צוללים בים ההלכה ומעלים פסקי הלכות חשובות וחיוניות לסדר יומם של יהודי באשר הוא. האווירה התוססת שהללו יוצרים, סוחפת את כל סביבתם ומכניסה עוד צבע וחיים אל היכל הלימוד.

שביבים לחג הפסח

הרב א. קנה

חכם מה הוא אומר? רשע מה הוא אומר?

כל חשיבותו של האדם ויתרונו על פני החיות והבהמות, נובעת מכך שיש לו את יכולת הדיבור, וכמו שנאמר בפרשת בראשית "לנפש חיה" ומתרגם אונקלוס – לרוח ממילא. זה על פני החיות והבהמות. והמעלה שיש ליהודי על פני שאר עמי הגויים, היא קדושת הלשון וקדושת הדיבור שיש לו.

לפיכך אומרים אנו בקידוש "אשר בחר בנו מכל עם" – כלל ישראל על פני שאר העמים, "ורוממנו מכל לשון" – בקדושת הדיבור, וכל זה משום ש"יקדשנו במצוותיו".

ובכך ניתן לפרש קטע מן ההגדה "חכם מה הוא אומר", דהיינו שאם באנו לבחון את חוכמתו של האדם, ניתן לעשות זאת על ידי האמירה וסגנון הדיבור שלו, חכם? – מה הוא אומר? וזוהי גדולתו בלשון – ורוממנו מכל לשון.

ממילא, אחרי שקראנו את המשפט חכם מה הוא אומר בצורה הזאת: "חכם. מה הוא אומר", ניתן ליישב את הקושיא הידועה: מה ההבדל בין החכם לבין הרשע? שניהם לכאורה מוציאים את עצמם מן הכלל, החכם אומר "אשר צוה ה' אלוקיני אתכם" והרשע אומר "מה העבודה הזאת לכם?".

אלא ההבדל ברור. בעוד שאל החכם מתייחסים אנו כאל נסתר – חכם. מה הוא אומר, אזי תשובות אליו אף היא נסתרת, אתכם, ולא אותו, שהרי איננו איתנו. אבל הקטע של הרשע פירושו כך: "רשע מה הוא?" והתשובה: "אומר" הוא אומר לנו בפנינו "מה העבודה הזאת לכם?" וזוהי הוצאתו את עצמו מן הכלל.

כאן שואלים העולם, מדוע אין אנו מקריבים את הרשע ומנסים להחזירו בתשובה ותחת זאת נאמר בהגדה "הקה את שיניו"? אלא, מסביר ה"אמרי אמת", עצם העובדה שבעיצומה של אמירת ההגדה הקדושה, נעמד לו הרשע ומתריס לעבר סובביו מה העבודה הזאת לכם, מוכיחה כי אין לו תקנה אלא להרחיקו מסביבתנו ולומר "אילו היה שם אלה נגאלי", בלשון נסתר, משום שהרחקונו כבר והוא כבר לא בנמצא.

וההוכחה ששאלת הרשע היתה באמצע אמירת ההגדה בעיצומה של עריכת ה"סדר", היא

ברוך המקום ברוך הוא

בתחילת ההגדה אומר בעל ההגדה "כל ימי חיך – הלילות, וחכמים אומרים ימי חיך – העולם הזה, כל ימי חיך – להביא לימות המשיח. ויש לפרש במחלוקתם, דת"ק סבר להביא את הלילות, דהיינו ימי החושך וההסתור שבגלות, וחכמים אומרים, להביא לימות משיח צדקנו שלאחר הגלות.

מיד אח"כ ממשיך בעל ההגדה "ברוך המקום ברוך הוא, ברוך שנתן תורה לעמו ישראל, ברוך הוא, כנגד ארבעה בנים דיברה תורה..."

לכאורה יש להבין מדוע נקט כאן בעל ההגדה את שמו של הקב"ה בשם **מקום**? "ברוך המקום ברוך הוא..." כי הנה, מוצאים אנו את השימוש בלשון זה "מקום", בעיקר מקומות צער ובזמנים לא טובים, כגון "המקום יתום אתכם" או "המקום ימלא חסרונך".

ובתורה מוצאים אנו את הלשון "מקום" כשהראה הקב"ה למשה רבינו את כבודו – "הנה מקום איתי וניצבת על הצור..." וראית את אחורי ופני לא יראו", ופירשתי בפני כי תשא, שהקב"ה אמר כאן למשה רבינו, בכל מקום ועת אני איתך, גם בזמני חושך ויגון, צער ומאוב, בבחינת "וראית את אחורי" שיש הסתר פנים, ועל זה אמר לו הקב"ה "ושמתך בנקרת הצור" רמז על מה שנאמר "הצור תמים פעלו".

ובענייננו, כשמדברים על "כל ימי חיך – הלילות" אחרית הימים וימות המשיח, בעת שיהיה זמנים קשים שיבואו על עם ישראל, תמיד צריכים לזכור שהקב"ה בוודאי איתנו, שומר ומגן עלינו.

ובכך ניתן להבין את דברי בעל ההגדה "ברוך המקום", שהנה, ידוע שהברכה אשר בחר בנו, היא כנגד תורה שבכתב, והברכה אשר נתן לנו, היא כנגד תורה שבע"פ. וממילא "ברוך שנתן תורה לעמו ישראל" שאומרים אנו בהגדה, היא כנגד תורה שבע"פ, שניתנה

לנו בשושן הבירה, בהיותנו בגלות אחשוורוש, וכפי שמפרשים על הפסוק במגילת אסתר "קיימו וקיבלו היהודים", ועל זה אנו אומרים "ברוך המקום ברוך הוא", שאע"פ שאנו בגלות, הקב"ה איתנו בכל מקום ובכל מצב, ונתן לנו את החיות והיכולת לעבור בשלום את הגלות ולהחזיק באמונה.

ונצעק אל ה' אלוקיני

"בכל דור ודור עומדים עלינו לבלותינו", אפילו בדור כמו שלנו, שהכל זורם לכאורה על מי מנוחות, הקהילות החרדיות גדלות ומתפתחות, זקוקים אנו ל"הקב"ה מצילנו מידים".

והראיה לכך מיעקב ולבן, כמו שממשיך בעל ההגדה "צא ולמד מה ביקש לבן הארמי לעשות לעקב" ועקב היה עמד אז במצב טוב מאד, היו לו אחד עשרה בנים, שפע של נכסים, כבד במקנה בכסף ובוזה, עבדים ושפחות, ועם כל זה "לבן ביקש לעקור את הכל".

ומה בכל זאת יכול להציל אותנו מזומם של הגויים והסטי"א שבכל דור ובדורנו אנו? – זאת הידיעה שעומדים עלינו לבלותינו, ועל ידי שלא נשנה את השם, הלשון והלבוש, כפי שדברים אלו היו זכותם הבלעדית של בני ישראל טרם צאתם ממצרים.

ממשיך בעל ההגדה "ונצעק אל ה' אלוקי אבותינו, וישמע ה' את קולי וירא את ענייני ואת עמלנו ואת לחצינו".

ואפשר לומר שכל הרשימה הזאת מדברת גם על הדור הזה: את ענייני – זו פרישות דרך ארץ, וד"ל. ואת עמלנו – אלו הבנים, שהצאצאים מידרדרים וסוטים מדרך ישראל סבא וכפי שמפרשים על "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו" רח"ל. ואת לחצינו – זה הדחק, הראש מלא בטרדות והבלי הזמן, רודפים כל היום אחרי השגת ממון ודברים בטלים.

וכדי שנוכל לצאת ולהיגאל מכל זה, זקוקים אנו – כמו בגאולת מצרים – לגילוי שכינה ממש, "ובמורא גדול" – זהו גילוי שכינה, כמו שנאמר "או הניסה אלוקים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי", והמצב שלנו כיום הוא ממש "גוי מקרב גוי".

הודעה חשובה

בהוראת מרנן ורבנן שליט"א
נשתנו מספרי הטלפונים, כדלהלן:

טל המשרד: 02*540*1912
טל המשרד בארה"ב: 718*875*2851

רישום לכוללי ערב בחורים:

057*310*0171

רישום לבחורי ישיבות (שבת):

02*537*6426

רישום לקבלת ערכות הלימוד:

057*310*0171

רישום אברכים ללימוד עם בחורים,

פקס: 02*532*6421

מסלול

בחורי הישיבות

ברכת מז"ט
להבחורים החשובים
לומדי שערי הוראה

הבה"ח יעקב משה טעם

הבה"ח צבי בויס

הבה"ח מנדל מירבך

הבה"ח נפתלי צבי אורנשטיין

לרגל אירוסיהם בשעט"מ

יה"ר שתבנו בית נאמן בישראל
דורות ישרים מבורכים ולבנין עדי
עד, אמן.

מסלול אברכים ובעלי בתים

ברכת מז"ט

לחברינו וידידינו הנעלים חברי
ולומדי שערי הוראה

הרב חיים נאה - בית שמש (חורם)

הרב משה קטובליץ - באר יעקב (יורד)

הרב יצחק פניר - בי"ב (חורם)

להולדת הבנות

הרב נחום ציבל - י"ם (שבת)

הרב יעקב אסטרייכער - י"ם (שבת)

הרב יצחק כהנא - בי"ב (שבת)

הרב גרשון אקרמן - קריה ספר (שבת)

לרגל הולדת הבנים